

„Milostrný dopis odvážným ženám
o nečekaných přátelstvích a hledání východisek
v drsné a neúprosné přírodě.“

— Chicago Review of Books —

POLÁRNÍ BĚSY

Román

GREER MACALLISTER

Polární běsy

Copyright © 2021 by Greer Macallister

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jana Muriel Preti, 2023

Cover © Chelsea McGuckin, 2023

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

twitter.com/knihydobrovsky

www.facebook.com/KnihyDobrovsky.cz

ISBN 978-80-277-3205-0 (pdf)

Greer Macallister

Polární běsy

přeložila Jana Muriel Preti

OBSAH

ČLENKY ŽENSKÉ EXPEDICE

KAPITOLA PRVNÍ

KAPITOLA DRUHÁ

KAPITOLA TŘETÍ

KAPITOLA ČTVRTÁ

KAPITOLA PÁTÁ

KAPITOLA ŠESTÁ

KAPITOLA SEDMÁ

KAPITOLA OSMÁ

KAPITOLA DEVÁTÁ

KAPITOLA DESÁTÁ

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

KAPITOLA DVANÁCTÁ

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

KAPITOLA PATNÁCTÁ

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ PRVNÍ

KAPITOLA DVACÁTÁ DRUHÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ TŘETÍ

KAPITOLA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ PÁTÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ ŠESTÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ SEDMÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ OSMÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ DEVÁTÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ PRVNÍ

KAPITOLA TŘICÁTÁ DRUHÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ TŘETÍ

KAPITOLA TŘICÁTÁ ČTVRTÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ PÁTÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ ŠESTÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ SEDMÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ OSMÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ DEVÁTÁ

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ PRVNÍ

KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ ŠESTÁ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ SEDMÁ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ OSMÁ
KAPITOLA ČTYŘICÁTÁ DEVÁTÁ
KAPITOLA PADESÁTÁ
KAPITOLA PADESÁTÁ PRVNÍ
KAPITOLA PADESÁTÁ DRUHÁ
KAPITOLA PADESÁTÁ TŘETÍ
KAPITOLA PADESÁTÁ ČTVRTÁ
KAPITOLA PADESÁTÁ PÁTÁ
POZNÁMKA AUTORKY
EDIČNÍ POZNÁMKY
PODĚKOVÁNÍ

Věnováno mojí babičce

Nemůžeme vědět, čeho by byla
žena schopna fyzicky dosáhnout,
kdyby byla dívkám dopřávána
stejná svoboda, jíž se těší chlapci.

ELIZABETH CADY STANTON

Skutečná expediční práce začíná
teprve ve chvíli, kdy se vrátíte zpět.

LOUISE ARNER BOYD

— ZNÁMÉ OBLASTI —
HUDSONOVA ZÁLIVU
 — SEVERNÍ AMERIKA —
 1852-1854

ČLENKY ŽENSKÉ EXPEDICE

Althea Porterová

MANŽELKA PŘÍSLUŠNÍKA BRITSKÉHO KRÁLOVSKÉHO NÁMOŘNICTVA

Ann Montgomeryová

CHOVATELKA A CVIČITELKA PSŮ

Caprice Collinsová

HOROLEZKYNĚ

Dorothea Rosetová

NAVIGÁTORKA

Dove

ZDRAVOTNÍ SESTRA

Ebba Greenová

MANŽELKA PŘÍSLUŠNÍKA BRITSKÉHO KRÁLOVSKÉHO NÁMOŘNICTVA

Elizabeth Kentová

KOMORNÁ

Christabel Jonesová

ILUSTRÁTORKA

Irene Chartierová

PŘEKLADATELKA

Margaret Bridgesová

NOVINÁŘKA

Siobhan Perryová

STUDENTKA MEDICÍNY

Stella Howeová

SLUŽEBNÁ

Virginia Reeovová

VEDOUCÍ EXPEDICE

Virginia

Vrchní soud státu Massachusetts, Boston

Říjen 1854

Ty, které přežily, sedí v první řadě.

Virginia na ně ze své lavice obžalovaných výborně vidí. I když se zahledí stranou – na soudce nebo na porotu – jejich přítomnost stále cítí. Pět žen, statečných a zároveň zlomených, které se do této soudní síně dostavily i přes to, že nic nenasvědčovalo tomu, že by to mohlo něčemu pomoci. Ráda by věděla, zda se v situaci, kdy musí znovu dodržovat všechna pravidla civilizace, cítí i ony stejně vykojené jako ona sama. Teď najednou musí dbát na to, co si obléknou a co vypustí z úst, a zohledňovat to, jak se jejich činy dotknou citů ostatních. Ještě před dobou velmi nedávnou byly toho všeho ušetřeny. Ale na druhé straně je pravda, že cena, kterou za tu pomíjivou svobodu zaplatily, je příliš vysoká.

Je jich tu jen pět. Ne všechny, které díky bohu přežily, ale jen ty, které se rozhodly, že odolají tlaku a nechají se započítat jako přeživší. Virginia se dokáže vcítit stejně do těch, které zde nejsou, jako do těch, které dorazily. Když zavře oči, znovu před sebou vidí chvíli, kdy některé z nich ztratila navždy. Jednu našla ležící na zemi, již ztuhlou a promodralou chladem. Jinou spolkl hladový ledový chřtán, který se otevřel jen natolik, aby ji stihl pozřít. Další zemřela svíjející se ve své vlastní krvi. Každý z těch příběhů je tragédie, na kterou Virginia nikdy nezapomene a které nikdy nepřestane litovat.

Dokonce i ty, které zde dnes sedí, nenávratně ztratily některé části sebe samých. O kolik prstů na nohou přišly a kolik jim jich chybí na ruce? Ztratily jedno ucho – to Dořino. Bylo to to pravé, pokud si dobře vzpomíná, jenže jak by vlastně mohla zapomenout?

A každá z nich, včetně Virginie, ztratila navíc i střípky své vlastní duše. K tomu, aby si všechny ty ztráty vybavila, ani nemusí zavírat oči. Každou z nich má stále v živé paměti.

Pět přítomných žen se rozhodlo, že se ke své účasti na expedici veřejně přihlásí – na rozdíl od Virginie, která si vybrat, zda bude známá, či ne, nemohla. Když už má jejich počet přijít na přetřes, správně by jich tu mělo sedět jedenáct – ve šťastnějších časech, kdy ještě své vyhlídky viděly optimisticky, na to téma rády žertovaly. Virginia měla být dvanáctá. Takto byla expedice od počátku plánovaná, jenže nakonec byl počet účastnic jiný. Plán také vůbec neodpovídal počtu žen, jež se z expedice vrátily domů. Ta čísla nesedí, ale vlastně nikdy ani neseděla. A může za to Caprice. Virginia už by se na ni měla přestat zlobit, ale nejde jí to. Možná se jí to ani nikdy nepodaří.

„Přichází ctihodný soudce Elton Miller, prosím povstaňte,“ zvolá soudní zřízenec.

Virginia se vztyčí.

Soudce je mladší, než by byla očekávala, i když úplný mladík to není. Ve vlasech černých jako uhel ani náznak stříbra. Oči jí spočinou na začervenalém kousku kůže na jeho čelisti. Že by mu ujela ruka s břitvou? Nebo by to mohl být následek nějakého nočního klopýtnutí. Už ji nebaví řešit cizí zranění. Na to by tu měla být Siobhan. Ale Siobhan, jako mnohé další, tu chybí.

„Můžete se posadit,“ řekne soudce, a jak se všichni v reakci na jeho slova pohnou, celou místnost zaplaví vrzání a žuchání, jako by byli všichni součástí nějaké kongregace. Virginia skoro čeká, že odkudsi shůry zazní mohutné tóny varhan a rozehrají melodii „Ó, ta zářná krása vůkol“ jako ódu na Boží dokonalost.

Ale místo toho ten věkově těžko zařaditelný soudce pokračuje: „Jsme zde, abychom projednali případ stát Massachusetts versus slečna Virginia Reevová. Co můžete uvést na svoji obhajobu, slečno Reevová?“

Od stolu obhajoby se ozve zdráhavý, překvapivě vysoký hlas, ale přitom energický. Virginia sebou trhne, když si uvědomí, jak mladě zní.

„Ctihodnosti, ta obvinění...“ spustí její právní zástupce jménem Clevenger. Vypadá i zní mladě, má zakulacené tváře, ale je vyzáblejší postavy. Také je to nejvyšší muž z celé soudní síně a zdá se, alespoň Virginii to tak připadá, jako by zabíral i nejméně místa.

Soudce zamrká. „Co prosím?“

Clevenger se probírá papíry a odhodlává se ke druhému pokusu sdělit soudci, co má na mysli. Kdybych byla advokátem já, pomyslí si Virginia, dala bych si záležet na působivém entré. *Kdyby chyby*, poznamenala by k tomu Ann. Ubohá Ann.

A ubohá Virginia. Pět loajálních, stále živých žen v této soudní místnosti tvoří mlčenlivou a jednotnou hradbu. Těch sedm žen, které tu dnes nejsou, však mlčet nebude.

„No, myslím, že by nejprve měla být přečtena obvinění a teprve poté bych vás asi měl seznámit s tím, co obžalovaná uvádí na svoji obhajobu,“ odpoví obhájce nejistě.

„Och, omlouvám se, Vaše Ctihodnosti!“ paroduje ho soudce bez okolků. „Nějak jsem zapomněl se na vás obrátit tak, jak se sluší a patří! A to přímo během soudním procesu, kterému vy sám předsedáte. Taková nepředloženost!“

Pár zmatených pohybů těla a další šustění papírů. „Vaše Ctihodnosti, já nejsem soudce.“

A soudce, vychutnávající si svoji odpověď do posledního písmenka, opáčí: „Nu vždyť právě.“

Virginiiin obhájce jen tiše mlčí.

„Mohu konečně pokračovat?“ zeptá se soudce ironicky, aniž by potřeboval odpověď.

„Ano, Vaše Ctihodnosti.“

„Povstaňte,“ řekne soudce, ačkoliv Virginia ho uslyší teprve, když to zopakuje ještě jednou a důrazněji, „Povstaňte!“

Virginia vstává.

„Přečtete obvinění,“ obrací se soudce na zřízence.

„Prvním bodem obžaloby je únos,“ předříkává soudní zřízenec obvinění, „a druhým pak vražda Caprice Collinsové.“

Soudní síň proběhne vlna vzrušeného šepotu, jako kdyby někdo vhodil hrst oblázků na hladký led a ty se po něm rozletěly do všech stran. Avšak řada, která je Virginii nejbližší, zůstává oázou ticha. Připadá si, jako by v ní na chvíli měkce spočinula i ona. Překvapení a šok mohou vytrysknout odkudkoliv, avšak ty, které přežily, už nic překvapit nemůže. Schopnost nechat se překvapit jim byla odňata, vyrvána z těla, vymrzla tam kdesi na dalekém severu. Změnily se v kusy ledu. I přes to, že teď jsou zpět v krajině, kde vládne teplo, některá místa v jejich nitru doposud neroztála. A ona ani nevěří, že by k tomu kdy mohlo dojít.

Soudce se otáčí k porotě. Když vyslovuje svoji otázku, nedívá se přítom ani na Virginii, ani na obhájce, ani na ženy sedící v první řadě, ani na ty, kteří zde v tomto – čem vlastně? V tomhle cirku-se? – hrají role diváků.

„Vážení pánové porotci,“ obrací se k nim obřadně. „Vězte, že obžalovaná Virginia Reevová až do této chvíle vždy tvrdila, že není vinna v žádném z bodů obžaloby. Pokud jde o vynesení rozsudku, vkládá v rámci tohoto soudního přelíčení svoji víru ve váš správný úsudek. Pokud shledáte, že je vinna v jednom nebo v obou bodech obžaloby, je vaší povinností nám to sdělit, avšak pokud shledáte, že v jednom nebo v žádném bodu obžaloby vinna není, taktéž je vaší povinností nám to sdělit, čímž bude vaší povinnosti učiněno zadost. Ctění a hodnověrní členové poroty, stůjte při sobě a rozhodujte se na základě důkazů, jež zde budou předloženy.“

O Virginii samotnou přítom soudce nezavadí ani pohledem.

Jeho do očí bijící lhostejnost, pomyslí si, by ji mohla stáhnout ke dnu. A to ona nemůže dopustit. Už překonala i horší věci, než jakou je opovržení tohoto muže. A to, jak hluboko do jejího živého

těla bude ten muž tít, musí být schopná ovlivnit. Přestane mu věnovat pozornost a otočí ji k jediným osobám v této soudní síni, které skutečně zná.

Mlčení pěti přeživších žen ji drží nad vodou. Zároveň se však obává slov, která pronesou později, až k tomu budou vyzvány – ještě nepomýšlí na to, jak jí mohou uškodit všichni ostatní, neboť budou vyřčeny věci temné, a to nejen pravdivé, ale i takové, které nebudou mít s pravdou nic společného – prozatím ji ale jejich klidná přítomnost posiluje. Teď si přeje jediné – aby nedělaly vůbec nic, a to je také přesně to jediné, čím jí mohou prospět.

Virginia

Hotel Tremont, Boston

Duben 1853

Když Virginia vešla do vstupní haly Hotelu Tremont, k jejímu sluchu dolehl zvuk pouze tří prvních kroků, které udělala. První, druhý a třetí krok na hladkém, zlatavém mramoru. Zvuk čtvrtého, pátého i všech dalších utlumil vysoký koberec.

V mihotavých záblescích pozlacených svítidel kráčela bezhlučně pod obrovským, klenutým stropem a luxusní pohovky s bohatým jasně červeným čalouněním ji lákaly k usednutí. Na jedné z nich, umístěné v nejvzdálenějším rohu místnosti, seděly dvě ženy a rozmlouvaly s hlavami blízko u sebe, avšak v takto obrovské místnosti k ní jejich hlasy nedoléhaly. Ticho jako v hrobě, přišlo jí samovolně na mysl. Už po léta se necítila dobře v otevřených prostorách, ať už uvnitř, či venku, a musela vždy bojovat s nutkáním vzít nohy na ramena.

Za recepcí seděl zřízenec v košili tak bílé a hladké jako čerstvě napadlý sníh. Když se k němu blížila, všimla si, jak mu obočí poskočilo vzhůru.

„S čím vám mohu pomoci, slečno?“

„Jmenuji se Virginia,“ řekla, ale okolní ticho její hlas pohltilo, proto podruhé promluvila o něco hlasitěji. „Virginia Reeová. Jsem očekávána.“

Hlava zřízence se trochu sklonila dolů, jak hledal její jméno v nějakém seznamu. Ač nic nenapovídalo tomu, že by se to mělo stát, najednou se přímo za ní jako mávnutím kouzelného proutku objevil vysoký muž oblečený celý v černém. Při pohledu přes rameno

stačila koutkem oka zahlédnout, že vypadá jako nějaký havran, a tak sebou trochu trhla a zalapala po dechu.

Muž byl příliš dobře vycvičený na to, než aby dal nějak najevo, že si všiml jejího leknutí, a tak jen přikývl a srazil podpatky.

„Slečno Reevová, bude mi potěšením uvést vás do apartmánu paní Griffinové,“ řekl muž v černém.

Následovala ho nahoru po schodech a pak opět dolů do další haly, stále po tom luxusním, měkoučkém koberci s vysokým vlasem, který tlumil jejich kroky. Dlouhé kilometry cesty, které měla za sebou, ji vyčerpaly. Hrubá vlna jejího cestovního úboru jí po obvodu límce odírala krk a ona už si to místo přála poškrábat. Samozřejmě už zažila i horší věci, ale stále ji nepřestávalo udivovat, jak i ta nejhorší bolest, bez ohledu na to, jak moc je strašná, nakonec vždy upadne v zapomnění. Přijde chvíle, kdy člověku přestane hučet do ucha jako hladový vlk a zase se začnou připomínat drobné nepříjemnosti každodenního života. Utrpení zůstává utrpením v tisících svých možných podob.

Věděla, že jí o tom, čím prošla, přísluší mlčet. Nikdo o tom nechtěl nic slyšet. Co jiného ale od ní chce ta záhadná paní Griffinová slyšet? Virginia musela přejet z jednoho konce světadílu na druhý, aby to konečně zjistila.

Muž v černém lehce zaklepal na dveře číslo 17, přiložil své ucho ke dveřím a zdálo se, že skutečně nějakou reakci zaslechl. Otočil klikou s koulí, doširoka rozevřel dveře a vyzval Virginii, aby vešla dovnitř.

„Nic dalšího již nepotřebuji, Williame,“ pravil překvapivě hluboký, zastřený ženský hlas.

„Dobře, madam,“ odpověděl její průvodce, ustoupil zpět do haly a s nacvičenou zručností za sebou neslyšně zavřel dveře.

Zdálo se, jako by byla celá místnost pozlacená. Zářivé denní světlo pronikalo dovnitř skrze lehoučké záclony a projasňovalo bílou

a zlatou barvu interiéru. Virginia měla pocit, jako by se ocitla v dávné minulosti v nějakém řeckém chrámu.

Otočila se k jediné osobě, která byla spolu s ní v místnosti. Paní Griffinová mohla velice dobře být alabastrovou sochou, tak nehybně a klidně seděla. Plyšem potažené křesílko opisovalo kolem jejího sedícího těla půvabné křivky.

Paní Griffinová věnovala svému zevnějšku mimořádnou péči, i když bližší pozorovatel by si povšiml známek stáří na hřbetech jejích rukou. Tváře však měla hebké od krému a své vybledlé vlasy měla vyčesané a protknuté sponkami jako nějaká nevěsta. Extravagantní záhyby její lesklé hedvábné róby by v sobě na noc dokázaly ukrýt snad celý vrh štěňat. Věkově by mohla být Virginiinou matkou, nebo dokonce babičkou, ale jinak muselo být každému na první pohled jasné, že spolu stejné předky sdílet nemohou.

Starší žena promluvila, aniž by povstala. Měla zřetelně britský přízvuk a hlas řízný jako naškrobený papír. „Musím se vám omluvit, slečno Reedová. Naše seznámení je dílem malého úskoku.“

Zaskočená Virginia nebyla ve své odpovědi nijak pohotová. Na jazyk jí přišlo jenom: „Promiňte, madam. Chtěla jste říci slečno Reeová.“

I přesto, že obličej té ženy vypadal jemně, pohled jejích očí byl tvrdý a ostrý.

„Vím přesně, co jsem chtěla říci.“

„Prosím Vás o prominutí,“ promluvila Virginia, „avšak já se opravdu jmenuji Virginia Reeová. Napsala jste mi dopis adresovaný na to jméno, že ano?“

„Ano,“ přitakala jí starší žena, „jméno však někdy může záměrně klamat. To je ten úskok, který jsem měla na mysli. Abychom začaly od čistého stolu, tak vás teď o prominutí musím požádat já – *nejsem* totiž Delafield Griffinová.“

„Opravdu? A jaké je tedy vaše jméno?“

„Božítku. Všichni Američané, které znám, mají ve zvyku zamířit bez okolků přímo k jádru věci. A vy – jak to jen vyjádřit? – vy si tedy servítky opravdu neberete.“ Její hlas byl suchý, odměřený a rozvázný, avšak nechyběla v něm špetka humoru. „Obracejte se na mě, prosím, jako na lady Franklinovou.“

Virginia ze sebe v nepředstíraném údivu vyhrkla: „Lady *Jane* Franklinová?“

Ženinou odpovědí byl její pečlivě ovládaný úsměv. Virginia měla jasný pocit, že si lady Jane Franklinová své úsměvy nacvičuje v zrcadle, aby pak dokázala použít ten nejlichotivější z nich. Zdá se, že mě má pověst předcházet – a to až na západní hranici vaší divoké vlasti.“

„Jeden můj kanadský přítel měl tu vaši píseň dost v oblibě.“ Vlastně vůbec neměla v úmyslu ji zanotovat, avšak jak otevřela ústa, její paměť ji zhmotnila do slov:

*V Baffinově zálivu, kde velryba vodu dští,
osud lorda Franklina žádná duše znát nesmí.
Osud lorda Franklina žádný jazyk nepoví,
s námořníky svými tam kdes v dáli lord ten dlí.*

V žilách se jí začal rozprostírat hřejivý pocit – ta píseň jí Amese úplně zpřítomnila – avšak lady Franklinová pozdvihla ruku, aby ji umlčela, a tak Virginia další slova písně spolkla.

„Donesly se ke mně zvěsti o bezpočtu vašich talentů,“ pravila lady Franklinová. „Avšak zpěv k nim, pokud je mi známo, nepatří.“

„Neměla jsem v úmyslu vás rozzlobit.“

„Nerozzlobila jste mne ani v nejmenším,“ odvětila lady Franklinová, i když Virginii její slova zněla jako bohapustá lež. „Prostě jste jenom mizerná zpěvačka. A kromě toho to ani není *má* píseň, i když vy ji tak nazýváte. Je to jenom obyčejná lidová odrhovačka, která předstírá, že promlouvá mými ústy, i když já jsem nikdy k ničemu

takovému nesvolila. Ale opusťme už toto téma. Povězte mi, prosím, jaká byla vaše cesta?“

I když její sociální dovednosti značně zrezly, Virginia si při těch slovech uvědomila změnu tématu a vzala ji na vědomí. „Nelze popřít, že byla dlouhá, ale bez vaší velkorysosti by byla nepoměrně nepohodlnější. Děkuji vám. Když je člověku dopřáno luxusu kajuty první třídy při plavbě Pacifikem i Atlantikem, potom se tou nejzapeklitější zkušeností stane převoz zavazadel z jedné lodi na druhou v Panamě.“

Popsala svoji cestu, jako by o nic nešlo, zatímco ve skutečnosti mohly její zážitky zlomit i méně zkušeného cestovatele, než byla ona. Nosiči v Panamě zmizeli s jedním z jejích drahocenných kufrů. Při plavbě Atlantikem si nějaký opilec spletl kajutu, bušil jí na dveře, pak se za nimi zhroutil a vyřvával a vzlykal jí tam notnou část noci. Ale ona není z těch, co si stěžují. Zase ji začalo svědit za krkem. Představila si vyrážku, kterou tam najde, až ze sebe konečně ty příšerné vlněné šaty stáhne – asi třicet centimetrů široký pruh kolem krku, připomínající kněžský kolárek. Chyběly jí kalhoty z jelenice a tunika, které nosila jako průvodkyně, a dokonce i jednoduché obnošené bavlněné šaty, které nosívala předtím. Ať už byly končiny za východní výspou amerického kontinentu jakkoli nebezpečné, v porovnání s civilizací jisté výhody skýtaly. Pokud je mladá dvacetiletá žena schopná a chytrá, tak si může v té příhraniční oblasti dělat prakticky, co se jí zlíbí, a pokud jí to vyhovuje, klidně se i pohodlně oblékat.

„Doufám, že jste se na té cestě něčím nenakazila,“ prohlásila lady Franklinová. Když mluvila, její silný britský akcent způsoboval, že zpěvavě protahovala některé slabiky. „Mohlo by to totiž zhatit plány, které s vámi mám já.“ Snobštěji už její způsob projevu znít nemohl.

Virginia se usmála. Zdvořilostní konverzaci už mají tedy pravděpodobně za sebou. „Váš dopis zmiňoval cestu, hovořil o nějaké expedici. A nyní, když už tedy vím, kdo jste, tak bych si dovolila

odhadnout, že ta výprava, kterou máte na mysli, by měla nepochybně zamířit na sever.“

Starší žena se zasmála hrdelním, chraplavým smíchem a prohlédla si Virginii od hlavy až k patě. „Tak tudy se tedy nyní ubírají vaše úvahy.“

„Váš manžel je nezvěstný,“ shrnula celou záležitost prostými slovy Virginia. „Předpokládám, že byste ho ráda našla.“

„Ano, to jsou holá fakta. Nicméně od mladé ženy – nebo vůbec od jakéhokoli člověka, aniž by bylo třeba brát v potaz jeho věk či pohlaví – bych očekávala, že celou věc zformuluje s větším ohledem na moje city.“

„City jsou přílišný luxus, madam,“ odpověděla s respektem, ale pevně Virginia. Usoudila, že lady Franklinová ocení tvrdý přístup. „City mě k vám nepřivedly.“

Chladné oči lady Franklinové ještě více ztvrdly a naznačovaly, že se ve svém odhadu přepočítala. „Zdá se, že vás život stačil i při vašem mládí už hodně semlít. City nás přece dělají lidmi. A je to právě hluboká *láska*, kterou cítím ke svému manželovi, co mě nutí ho i nadále hledat. I přes všechny ty nezdary a překážky.“

Virginia vsadila na změnu přístupu a trochu se stáhla zpátky. „Omlouvám se. Přiznávám, že nevím, co vše jste až doposud podnikla, abyste svého manžela našla. Na západ od pevnosti Fort Bridger se moc zpráv nedostane.“

„Ale tu odrhovačku přitom znáte, tu, o které jste řekla, že je moje. Říkají jí Žalozpěv lady Franklinové.“

„Můj kanadský přítel měl tu melodii rád, jak jsem říkala. A zpívat uměl lépe než já.“

„Uměl?“

Virginia položenou otázku ignorovala a šla si za svým. Aby tuhle příležitost dostala, už urazila notný kus cesty. Nenechá si ji teď jen tak proklouznout mezi prsty, aniž by přesně zjistila, co skutečně obnáší. „Uvažujete, že bych vedla výpravu na sever, lady

Franklinová. Doufám jen, že o mě nemáte chybné reference. Já jsem na severu nebyla.“

„Ale máte zkušenosti s vedením lidí. A já hledám člověka s vůdčím duchem, který povede výpravu.“

„Po zemi, nebo po moři?“

„Vlastně tam i tam. A také po jezerech, což bude pro vás asi nové. Pevnina, jezera a moře. A trojka je prý šťastné číslo. Dobré věci přicházejí ve trojicích.“

„Smrt také.“

„Promiňte?“

„To je jen taková pověra,“ odvětila a cítila, jak jí rudnou tváře. „Omlouvám se. Říká se, že i smrt bere natřikrát. Promiňte, to samozřejmě není směr, kterým by se naše úvahy měly ubírat. Řekněte mi, prosím, koho bych na té výpravě měla vést?“

Lady Franklinová se ve svém křesle posadila zpříma a svými prsty obkroužila jeho měkké opěrky, jako by to byly orlí pařáty obepínající větev stromu.

„Přišla jsem na to, jakého společného jmenovatele měly všechny ty expedice, které pátraly po mém manželovi a skončily fiaskem. A na to, abych je spočítala, mi už prsty jedné ruky nestačí.“

„A co bylo tím společným jmenovatelem?“

„Muži,“ odvětila lady Franklinová. V jejím hlase nebyla žádná hořkost, ale i tak to slovo vyslovila s ostrým důrazem. „Každou z těch neúspěšných expedic zorganizovali, vedli a jejím členy byli výlučně muži.“

„Odpusťte mi moji nevědomost,“ řekla Virginia omluvně, i když jí začínalo být jasné, že shovívavosti se jí od lady Franklinové nedostane. „Není tomu tak ale u všech expedic do Arktidy?“

„Ano je.“ Na tváři lady Franklinové se objevil sotva postřehnutelný potutelný úsměv. „Zatím tomu tak vždy bylo. Ale já mám o ženách takovou teorii. Chcete si ji vyslechnout?“

„Samozřejmě.“

„Ženy toho zvládnou mnohem více, než co jim podle omezeného náhledu společnosti přísluší. Já bych řekla, že neexistuje nic, doslova vůbec nic, co by ženy nedokázaly.“

Na první pohled to bylo šokující prohlášení. Avšak Virginia s ním jednoznačně souhlasila.

Lady Franklinová pokračovala: „Já sama jsem podnikla věci, které má za sebou jen hrstka cestovatelů mé generace, ať už mužů, nebo žen. Plula jsem po Nilu, dojela na oslu do Nazareta. Navštívila jsem karanténní stanici na Maltě, doky v Alexandrii a běloskvoucí Akropolis. Může o sobě některý z mužů, které znáte, říci, že stál bok po boku janičářům? Beduínům? Pašovi? Já jsem se s nimi všemi osobně setkala.“

Virginiin údiv nebyl předstíraný. Zevnějšek této elegantní a pečlivě upravené ženy, které je přinejmenším šedesát, o takových dobrodružstvích nic nenapovídal. Měla jemné rysy v obličeji, na sobě nákladnou róbu, vypadala velmi elegantně, a to vše bylo v naprostém rozporu s takovými neobvyklými zážitky.

„Vy jste mě ale nepochopila!“ naklonila se lady Franklinová rezolutně kupředu. „Já tu nehlásám svoji vlastní výjimečnost. Co jsem zvládla já, zvládlo by i tisíce jiných žen, jen kdyby dostaly svoji šanci. Vaše pronikání na západ to ostatně jen dokazuje. Vezměte si jen konvoje povozů. Ženy je samy řídí nebo s nimi putují, učí se používat střelné zbraně, aby ochránily sebe i ostatní, zvládají ty nejhorší bouře i nemilosrdně žhnoucí slunce. Nakonec přestojí všechny útrapy, a to na úsecích dlouhých celé tisíce – tisíce! – kilometrů. Všechny ty neohrožené ženy. A po všech těch útrapách se nakonec do Kalifornie, do Oregonu nebo do státu Washington dostanou.“

„Anebo také ne,“ vyletělo z Virginie.

Lady Franklinová se na ni z pohodlí svého pozlaceného křesílka podívala zpřímá: „Ano, to je pravda. Ti, kdo se snaží o velké věci, se mnohdy dočkají nezdaru. Ale i to může být základem úspěchu. Ze skupiny osadníků, kteří při své cestě do Kalifornie sešli z cesty

a uvízli v hlubokém sněhu jednoho z horských průsmyků na celé měsíce, jich více než polovina nakonec zahynula. A víte, kdo z nich to přežil?“

Virginia neodpovídala. Existuje přece tolik možných odpovědí. A ona chtěla slyšet tu, kterou jí dá lady Franklinová.

Dočkala se vzápětí: „Ženy. A když ženy mohou něco takového přežít, kdo může tvrdit, že neuspějí tam, kde muži ztroskotali, a nedokážou mi přivést zpět domů mého manžela?“

„A co když už není nikdo, koho by vám mohly přivést?“

„Děvče,“ prohlásila lady Franklinová hlasem, do kterého se vrátila tvrdost, „už před chvílí jsem říkala, že neberete ohledy na city druhých.“

Virginia si uvědomila, že až dosud opravdu promlouvala až moc bez okolků, a pokusila se z toho pochybení vyvléci, aniž by ukázala svoji slabost. „Já s vámi soucím, madam. Naprosto. Ale stále si myslím, že city nejsou tím důvodem, kvůli kterému jste mě sem pozvala. Myslím, že jste mi chtěla nabídnout nějaký druh zaměstnání.“

„Ano, chtěla.“

„Pokud to tedy stále máte v úmyslu,“ řekla Virginia, „velmi bych si přála slyšet, o co jde.“

„V podstatě jsem vám chtěla navrhnout, abyste vedla výpravu na sever do Arktidy a přivedla mi zpět mého manžela. Je to velký muž, ale svět jeho úspěchy ještě neměl šanci plně docenit. Jakmile se vrátí, jeho jméno si získá proslulost daleko za hranicemi naší země.“

Virginie se musela ovládnout, aby na nabídku hned nekývla, i když ji to stálo přemáhání. Proč právě ona? Musí se vyjadřovat jasně, aby nedošlo k nepochopení. „Dovést konvoj povozů průsmykem do Kalifornie je něco jiného než vést lidi pěšmo na ledový sever. A já navíc tehdy věděla, jak najít to, co jsme hledali.“

„Ale kolik lidí jste takto bezpečně převedla?“

Poté, co se Virginie narychlo vzdala kariéry průvodce a na čas se usadila v San Franciscu, vyšel v novinách článek – jenom jeden jediný – který její příběh vyprávěl. Lady Franklinová ho musela číst. Bylo v něm uvedeno i číslo, na které se nyní zeptala, a tak nebyl žádný důvod ho skrývat. „Podle mých odhadů pět set šedesát tři.“

„Já věřím, že máte znalosti i dostatek odhodlání na to, abyste to, co potřebuji, zvládla, slečno Reeová. Sice budete v jiném terénu, ale povedete nepoměrně menší skupinu, než s jakými máte zkušenosti. Máte moji důvěru a chybí už jen váš souhlas.“

Virginii se v hlavě roztočil kolotoč myšlenek a přistihla se, že začíná přemýšlet nad podrobnostmi. „Navrhujete, abych tu expedici vedla jen já? Já sama?“

„Ano. Vůdkyní budete vy. Jinak samozřejmě budete muset spolupracovat i s jinými lidmi – například se zkušenými přepravci zboží na kánoích nebo s kapitánem škuneru, se kterým se přeplavíte přes záliv na sever. Proto jsem si vás vybrala. Pokud si dobře vzpomínám, když jste převáděla ty skupiny lidí přes hory, spolupracovala jste s nějakým mužem.“

Tak! To byl ten kámen úrazu. Takže nemusela od začátku jejich rozhovoru vynakládat tolik úsilí na to, aby se zmínce o Amesovi vyhnula. Lady Franklinová samozřejmě ví, proč už Virginia konvoje povozů přes průsmyk nedoprovází. Proč se počet duší, které zachrání, nikdy nevyšplhá nad zmíněné číslo. Protože s Amesem už to dál dělat nemůže a sama to dělat nebude.

Možná ale, že tahle expedice – tenhle bláznivý a směšný plán na expedici – je přesně to, co teď potřebuje.

A pak si vzpomněla na poslední sloku Žalozpěvu lady Franklinové a uslyšela ji v hlavě tak zřetelně, až ji zalila hřejivá vzpomínka na Amese, na jeho ochraptělý baryton, kterým jí zpíval přímo do ucha, a měla pocit, jako kdyby teď stál přímo vedle ní. Musela se opravdu soustředit, aby se při té vzpomínce nezačala usmívat.

*V srdci tíží mě tak strašně stesk,
že pro muže ztraceného oceán bych přešla hned,
deset tisíc liber splatit neváhám
pokud zvím, že Franklinovi mému život zachovám.*

Navíc je to spojeno s odměnou. Se skutečnými penězi. Ujala by se toho snad i pro ten samotný příslib dobrodružství, ale kdyby ty peníze měla, co by s nimi asi podnikla? Cokoliv. Nebo nic. Mohla by žít, jak by se jí líbilo, jít tam, kam by ji srdce táhlo, a už nikdy by nemusela pocítit ani záchvěv hladu. Peníze by jí ušetřily tolika potíží, celkově by ji osvobodily. Ta svoboda by byla úplně nedoce- nitelná. Žádný jiný reálný způsob, jak by mohla vydělat tak rychle tolik peněz – a získat svobodu – neexistoval. „A když bychom ho našly, tak by ta odměna přináležela nám?“

„Vám samotné. S ostatními členkami výpravy byste se podělila podle svého uvážení. Stejně jako se kapitán velrybářské lodi dělí se svojí posádkou.“

„A když neuspějeme?“

„Sázím se, že se to nestane,“ odpověděla lady Franklinová. „Měla byste sázet na to samé.“

Virginia se zamyslela. Ocitla se jen krůček od něčeho mimo- řádného. A nemůže dopředu vědět, zda to bude něco fantastického, nebo něco fatálního, ale i tak se jí už začínalo zmocňovat vzrušení a zvědavost. Je to příležitost, která už se jí nemusí nikdy znovu naskytnout.

Lady Franklinová se uprostřed jejího mlčení zdánlivě nepatřičně usmála. „Podle toho, co jsem si o vás přečetla, jsem věděla, že vám nebude chybět kvalifikace, ale nedokázala jsem odhadnout, jestli o tu práci budete mít zájem. Nicméně nyní, poté, co jsem vás po- znala a co jsem si s vámi promluvila, jsem si naprosto jistá, že jsem se ve vás nezmýlila. Vím s určitostí, že jste tou správnou volbou a že nikdo jiný by si nevedl lépe.“

„Cítím se být polichocená, lady Franklinová,“ řekla Virginia.

„Nu jistě, to je pochopitelné. Na první etapu cesty vyrazíte už za týden. Budeme muset probrat pár podrobností, jako třeba moje dopisy, které s sebou povezete. Velmi důležité dopisy, včetně toho, který doručíte mému muži, až ho najdete. Některé podrobnosti spolu můžeme probrat hned tady u toho psacího stolu, pokud s tím budete souhlasit.“ A vyzvala Virginii, aby se posadila.

Virginia však zůstala stát. „Řekla jsem, že se cítím být polichocená. Ne, že vaši nabídku přijímám.“

Starší z obou žen nelibostí svažila obočí. „Co by tak asi mohlo stát vašemu rozhodnutí v cestě?“

„Právě ty podrobnosti, které jste zmínila. Musíme je nejprve spolu probrat. Kdo další se výpravy zúčastní? A jak to celé bude probíhat? Jaká bude naše odměna, pokud celou cestu absolvujeme, ale vrátíme se s prázdnou? Jaké nebezpečí je s cestou spojeno a jak na ně budeme připraveny?“

Obočí lady Franklinové se vrátilo do své původní polohy. S důvěrou a klidem spočinula svým pohledem na Virginii tváří. „Ujišťuji vás, že na každou z vašich otázek odpovím. Mám také určité podmínky, které bych vám ráda ozřejmila. Ale nejprve se musíte posadit.“

Virginia netušila, proč lady Franklinové tolik záleží na tom, zda stojí, či sedí, ale věděla, že když někomu hodně záleží na věci, která pro vás samotné zase až tolik důležitá není, je nejlepší vyhovět. Dobrá vůle se směňuje, schraňuje a využivá jako každé jiné zboží.

Když byla tedy lady Franklinovou podruhé vyzvána, aby se posadila, učinila tak a usmála se tím nejzářivějším úsměvem, jakého byla schopna. „Začněme tedy.“

Virginia

Vrchní soud státu Massachusetts, Boston

Říjen 1854

„Dobře tedy. Pokračujme,“ řekne soudce Miller. Státní zástupce pózuje v soudní síni, jako kdyby byl najat samotný Charles Loring Elliott, aby tu přede všemi vymaloval jeho portrét. Vypadá jako čítankový příklad státního zástupce: na nose brejličky a zatuhlé držení těla. Vystouplé bříško i vystouplá dolní sanice. Virginiin úsudek je sice díky okolnostem trochu podjatý, ale má dojem, že by ho neměla ráda, ani kdyby nedychtil po tom, že ji nechá pověsit za zločin, který nespáchala.

Když spustí svůj proslov, který aspiruje na to být jeho úvodní řečí, má ho ráda ještě o dost méně. Jejím uším to celé zní spíše jako nějaké školometské kázání.

„Každá společnost má svá pravidla,“ hřímá státní zástupce, jehož jméno nepostřehla. „Někteří tvrdí, že bychom k těm, kteří je nerespektují, měli být laskaví. Kniha, kterou každý den s rozehvělým srdcem otevíráme, praví, abychom jim odpustili, neboť nevědí, co činí. Avšak ti, kdo se rozhodli společnosti vyhýbat, jsou jen zřídkakdy zářnými vzory, jak bychom si přáli. Jméno Virginie Reevové se k vám ještě patrně nedoneslo, avšak není žádných pochyb o tom, že až budete tuto soudní síň opouštět, bude vás mrzet, že jste ho vůbec kdy zaslechli. Stejně tak vám bude proti mysli poslouchat podrobnosti o tom, jak se jedna z vás – Caprice Collinsová, bezúhonná a bolestně postrádaná dcera města Bostonu – dočkala strašlivé smrti z rukou této neznámé ženy, tohoto vyvrhele společnosti. Chtěl bych vám poděkovat, stejně jako tak činí i její rodina, za roli, jíž se zde zhostíte. A když už na sebe tuto nelehkou službu

berete a uslyšíte věci, které by k sluchu dobrých džentlmenů vůbec neměly dolehnout, mělo by být ve vaší moci tohoto ďábla v rouše beránčím na jeho cestě k dalším zločinům zastavit.“

Virginia stojí bez hnutí jako nějaká socha. Jako by z ní vyprchal život.

„Tato žena tvrdí, že iniciátorkou a mecenáškou expedice byla lady Jane Franklinová. Já se vás však táži – proč by se vysoce urozená britská lady měla do tak šíleného podniku pouštět? Proč by měla slátat takovou nesourodou skupinu amerických žen – žen a dívek! – a nechat ji pátrat po dvou lodích Britského námořnictva, které nedokázali najít ani jedni z nejlepších a nejzkušenějších námořníků? Už na první pohled je ten argument nesmyslný. A musím vám říci, ačkoliv je mi to líto, že obžalovaná žádný lepší ani použít nemůže.“

Ukazuje směrem k ní, ale jen tak, jakoby nahodile, aniž by se úplně otočil nebo pozdvihl svoji paži. Je v tom jakási ledabylost, skoro pohrdání, ale zároveň i rafinovanost. „Obžalovaná Virginia Reevová nemá žádnou rodinu. Žádnou minulost. Nikoho, kdo by se za ni postavil – s výjimkou těchto ubohých pomýlených mladých žen, které si svými pochybnými čarami viditelně podmanila,“ a máchne přitom dozadu rukou směrem k přeživším, přičemž Virginia má v tu chvíli neodolatelnou chuť se na něj vrhnout jako šelma a sedrat mu maso z těch jeho nabubřelých, růžolících tváří. „A my dokážeme, že stejně jednala i se svojí obětí.“

Ještě před rokem, vlastně i před půl rokem, by se Virginia myšlenice, že někdo může nazývat Caprice obětí, upřímně zasmála. Ale tvrdá realita soudní síně a to, co všechno je v sázce, jí v tom zabrání. Na smích teď nemá ani pomyslení.

Po významné pauze se státní zástupce obrátí ke členům poroty a svoji řeč shrne těmito slovy: „Každá z nich měla své vlastní důvody, proč lžím slečny Reevové uvěřila. Avšak nenechte se zmýlit ve svém úsudku, vážení muži bostonští. Jednu každou z těch dívek pobláznila

tak, až těm jejím smyšlenkám uvěřily. A tu samou lež tu teď bude vyprávět i vám – pokud jí tedy její obhájce dovolí promluvit.“

Ač se ve Virginii vzdává touha vyskočit a zarýt do něj své nehty, nepřestává se dívat zpoza lavice obžalovaných prázdným a zdánlivě lhostejným pohledem. Všechno to nezměrné strádání, které jí její arktická zkouška přinesla, a k tomu i všechny zkoušky, kterými musela projít předtím, jí přineslo alespoň něco dobrého: její obličej dokáže skrýt mnohá tajemství. V mládí se v její tváři zračila bystrost a pohotovost. Jiskrné oči, růžové rty vždy připravené k úsměvu, srdce na dlani. Ale to je pryč.

A tak lidé v soudní síni, soudce ani členové poroty nezahlednou při pohledu na její zevnějšek ani stín toho, co zmítá jejím nitrem. Vidí jen břidlicově šedé šaty, které jí obhájce podal skrze mříže její cely bez jediného slova – ani příliš levné, ale ani nijak extravagantní, šaty prostého střihu, jemuž nelze zholit nic vytknout. Vidí daň, kterou si studený sever vybral na její tváři – červené žilkování, které nikdy úplně nezmezí, ať už je v místnosti jakákoli teplota. Vidí její tmavé vlasy vprostřed rozdělené pěšinkou a na zátylku stočené do hladkého, pevného drdolu. Nevykukuje z něj žádný neposlušný pramének a ona vypadá spíše jako žena z nějakého obrazu než jako bytost z masa a kostí.

Ale její vztek, ten, který v ní už po léta plápolá, neuhasitelný a pro ženu překvapivý, ten neuvidí. Neuvidí ani náznak toho, co opravdu cítí, když myslí na to, co se skutečně stalo Caprice, ani její zdrcující, neutuchající lítost.

A co je nejdůležitější – nikdy, ale opravdu nikdy neuvidí její strach.

„Děkuji vám. Tímto státní zástupce dohovořil,“ dodává na svoji adresu zástupce a Virginia nepřestává soustředěně pozorovat suk ve dřevě na lavici svědků, která se nachází na vzdálené straně soudcovské lavice. Předstírá, že je to ten nejzajímavější suk na světě.

Od stolu obhajoby se ozývá šustot papírů. Kdyby se tam dokázala natáhnout, rukou by do nich uhodila, aby ten prokletý zvuk umlčela. Jejího obhájce doprovází šustění, kamkoliv se jen hne, a on tak připomíná debutantku, která se čepýří a načechrává si sukně, aby k sobě přitáhla pozornost.

Příležitost promluvit si s Clevengerem měla doposud dvakrát.

Clevenger je vyškolený advokát, žádný diletant. Jediným smyslem jeho povolání je chránit a obhajovat osoby jako ona po celou dobu konání soudu. A i když se v jeho rukou necítí nijak pohodlně, žádné jiné ruce, v jejichž ochranu by se mohla svěřit, tu nejsou.

Zůstává stát bez hnutí. K němu natočí jen svoji tvář a vnímá, jak mu pod rukama stále šustí ty papíry, jak si odkašle a poté se postaví. Celá soudní síň čeká na jeho slova se soustředěnou pozorností.

Clevenger se obrátí na porotu, k přihlížejícím divákům a k přeživším a svým pisklavým hlasem pronáší: „Moje klientka – slečna Reevová – je nevinná.“

Po těchto šesti slovech následuje dlouhé, předlouhé ticho. Ve Virginii se ta pauza protahuje na dlouhé hodiny a dny, vyplněné nepříjemnými představami plnými obav a zkázy. V mysli jí defilují ledové kry i celé ledovce, které drtí srážka se vzdáleným pobřežím, a slunce vzpínající se na obloze, aby nakonec její modř úplně pohltilo, vysušilo oceány a svým žářem roztavilo těla všech přítomných v soudní síni, dokud nezbydou jen kosti. Tak dlouhé jí to ticho připadá. A není to její právní zástupce, kdo jej nakonec přeruší.

O notnou chvíli později, když už se ticho stává nepříjemným, promluví soudce: „A dále, pane obhájce?“

A Clevenger se chápe slova: „A my tuto skutečnost prokážeme.“

Virginia očima žadoní, aby ještě něco dodal. Cokoli. Aby soud seznámil s tím, co mu řekla o lady Franklinové, o Brooksovi, o kapitánu Malcolmovi. *A je vůbec kapitán Malcolm zde?* klade si otázku. Ne, neotočí se, aby si to ověřila. Připomene si pět přeživších po své

pravici, jejichž přítomnost jí dodává sílu a dovolí na chvíli spočinout, zatímco čeká, až její zástupce předloží soudu argumenty, s nimiž ho obeznámila. Jakýkoli z oněch argumentů.

Avšak Clevenger pronáší směrem ke všem přítomným pevným hlasem, plným naprosto neodůvodněné pýchy: „Tot' vše.“

Virginia musí sebrat poslední zbytky svých sil, aby si rukama nezakryla oči a nezačala plakat.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Virginia

Hotel Americký dům, Boston

Duben 1853

Po dlouhém rozhovoru v Hotelu Tremont uzavřely Virginie a anglická lady svůj rozhovor pevným, stvrzujícím stiskem ruky. Virginii se dostalo potřebných informací k tomu, aby souhlasila. Ano, povede expedici výměnou za dohodnutou odměnu a ano, vyčká ve svém hotelu příchodu osoby pověřené lady Franklinovou, aby spolu připravily vše potřebné.

Ale od té doby uběhly už tři dny. Dny, které jí neočekávaně a neodvratně proklouzly mezi prsty. Jedinou věc, kterou měla na práci, bylo čekat na vyslance lady Franklinové, a už teď cítila, jak její trpělivost taje jako kostka cukru v šálku čaje. Když byli na cestě s Amesem, bývali stále v pohybu. Zastávky v pevnostech dělali vždy jen na nezbytně dlouhou dobu a vzhledem k tomu, že skupiny osídlenců směřující do Kalifornie přicházely velmi často, jen zřídkakdy čekali více než dva či tři dny, než si je znovu někdo najal. V pevnosti Fort Bridger, pomyslela si s hořkým úsměvem, by se v takhle velkém pokoji vyspaly dva tucty nocležníků. Když přemýšlela o podobných nerovnostech, měla chuť křičet. Bylo tedy lepší si takové myšlenky vůbec nepřipouštět.

Ačkoliv hotel Americký dům, ve kterém Virginia nyní pobývala, nebyl zdaleka tak extravagantní jako prostředí v Hotelu Tremont, bylo to zdaleka to nejpohodlnější místo, na jakém se kdy ocitla, a určitě také místo, kde jí bylo dopřáno největší soukromí. Tady měla za zamčenými dveřmi dvě místnosti jenom sama pro sebe. Takový přepych!

Virginia si představila lady Franklinovou, jak si s nosem nahoru prohlíží její poměrně prostou ložnici a salón, nikde ani záblesk plátkového zlata. Jenže to, jak je člověk vychován, pak formuje i jeho chápání luxusu a Virginia si nedokázala představit větší luxus než širý, otevřený prostor.

Virginia doposud, a stejně vždy jen tak jednou nohou, bydlela na dvou farmách, ve třech povozech a ve srubu, na který si vzpomínala jen matně, ale ani v jednom z těch případů neměla sama pro sebe celou místnost, natožpak dvě. Teď tu stála, mezi vším tím lesknoucím se damaškem a chintzem, hedvábím a mahagonem jako solný sloup a přeháněla to s pitím. Poházela by tu všude svoje věci, kdyby ovšem nějaké měla. Tenhle nedostatek se však brzy obrátí ve výhodu. Na tuhle expedici by je stejně nemohla všechny vzít. Vlastně jí je tahle výprava šitá přímo na tělo, i když stále to bude na hony vzdálené tomu, co kdy podnikla.

Samým nadšením si pobroukávala. Do Arktidy! Chlad nijak zvlášť v oblibě neměla, ale přesto pocítovala příslib vzrušení, kterého se nechtěla vzdát. Jet hledat toho ztraceného muže a jeho lidi a najít je, když se to zatím nikomu jinému nepodařilo! Bláhovost celé té myšlenky na tom byla právě tím, co ji lákalo. Slíbená odměna byla obrovská, ale nebyla tím jediným, co ji na celé věci přitahovalo. Měla pocit, že ji na sever volá sám osud. V mnoha ohledech jí to připadalo jako únik.

Jenže k tomu, aby mohla vůbec začít, bylo potřeba, aby se vyslanec lady Franklinové objevil v hotelu. K tomu zatím nedošlo a dny ubíhaly. I když byla obklopená přepychem, s každým dalším dnem se cítila více a více v pasti. Logická část její mysli chápala přesně, proč tomu tak je. To, co se v ní v tomhle poklidném bezčasí svíjelo v panice a zaslepovalo ji strachem, však nemělo s jejím rozumem nic společného.

Potlačila tedy strach a začala veškerou svoji energii směřovat k tomu, aby se připravila. Jediná věc, která by byla horší než samo čekání, by bylo toho vyslance propást.

Po celé tři dny neopustila hotel ani na chvíli. Najíst se chodila do místnosti, které se říkalo ženská jídelna, což byla inovace, na kterou se zdál být personál hotelu patřičně hrdý. Nebyla si jistá, do jaké míry je tahle jídelna, kam měly přístup jen ženy, odlišná od pořádné restaurace, protože nikdy v žádném případě nebyla, ale podle jejího názoru tahle místnost skýtala pohodlí více než dost. V noci vrhala elegantní, kulatá svítidla nad stoly příjemně měkké světlo, které se slévalo se stíny, a při snídani a obědě zase okny dovnitř pronikal dostatek světla na to, aby dodalo ubrusům a porcelánovému nádobí teplý, zlatavý odstín. Napadlo ji, že by se mohla zabavit snahou spočítat, kolik jídel už ve svém životě snědla bez příboru a talířů, nebo dokonce aniž by seděla na židli u stolu, ale pak tu myšlenku zahнала. Měla by upřít veškerou pozornost na to, kde je teď a kam má namířeno, ne na to, kde byla v minulosti. Bůh uznal za vhodné dopřát jí nový začátek už více než jedenkrát. Tím, že by se přespříliš soustředila na to, jaké bývaly její výchozí pozice, by ho příliš neuctila.

A tak se soustředila na prostředí ženské jídelny, na její okázalé textilie a pableskující stříbro. Odolala pokušení setřít prstem perličky vody, jimiž se jí orosila sklenice.

Rozhlédnout se kolem sebe a být obklopená pouze ženami, byl pro Virginii nový, zvláštní pocit. Opačnou situaci znala z paměti – v jakékoli pevnosti bývala obvykle jedinou ženou na kilometry daleko – jenže tady se cítila tak trochu, jako by sem nepatřila. Připomněla si, že kdokoli na ní spočine pohledem, uvidí decentní šaty a klidný výraz, zatímco oheň, který plápolá v jejím nitru, zůstane zrakům ostatních skryt. Stejně jako duchové její minulosti, kteří jsou jí stále v patách. Je požehnáním, že obojí zůstává pro ostatní tajemstvím, ač je to její neoddělitelnou součástí.

Při podávání jídla ji u stolu obsluhovala tmavooká bystrá žena, které mohlo být něco málo přes dvacet. Představila se jako slečna Thisbe. Podle Virginiiny omezené zkušenosti jste mohli mezi lidmi, kteří byli zaměstnáni ve službách, najít dvě kategorie osob: ty, kteří ve službě nacházeli potěšení, a na druhé straně ty, kteří to nenáviděli. Ale Thisbe jako by byla úplně z jiného těsta – téměř dělala dojem, jako by pro ni její práce ve službě ostatním byla zdrojem neustálého pobavení. Kam se vrtla, tam z ní sálala radost. Objednávky od Virginie přebírala s pomrkáváním a následně jí pokládala talíře na stůl se spikleneckým úsměvem, jako kdyby skutečnost, že ji Virginie může požádat o obsluhu, byla nějakým jejich společně sdíleným vtípem.

Virginie občas schválně prodlévala nad jídlem, jenom aby si s Thisbe mohla více popovídat, což bylo chování, které pro ni bylo nové. Nepřemýšlela o sobě jako o někom, kdo vyhledává, nebo snad potřebuje společnost. Ale možnost rozhodnout se, zda chce prodlévat v něčí společnosti, nebo ne, mívala velmi zřídka. Asi proto, že nikdy nebývala od jiných oddělená na tak dlouho, aby jí začali chybět.

Když se čtvrtý den vracela po večeři v ženské jídelně do svého pokoje, uviděla, že v chodbě kousek od jejích dveří postává podivný muž. I když se na něj podívala zpříma, nebyla si jistá, jak ho popsat člověku, který by dostal za úkol najít ho uprostřed davu. Nebyl nijak zvlášť vysoký ani příliš malý, ani hubený, ani obtloustlý a nedalo se říct, jestli má světlé, nebo tmavé vlasy. Nebylo na něm nic výrazného natolik, aby si toho mohl člověk všimnout.

„Pan Brooks?“ zeptala se.

„Jo, Brooks,“ přisvědčil s přízvukem na hony vzdáleným přízvuku lady Franklinové. Poznala jedině, že to není Američan ani Kanadčan, ale více uhádnout nedokázala.

„Brooks? A to je vaše křestní jméno, nebo příjmení?“

„Brooks, tak to bude v pořádku, slečno Reevová,“ odpověděl hlasem prostým jakékoli emoce.

Podívala se na něj pozorněji a pokusila se z jeho tváře něco vypořadovat, ale v jeho obličejí nezaregistrovala jediné hnutí. Usoudila proto, že mu asi bude vlastní bezvýhradná poslušnost.

„Půjete prosím dál?“ zeptala se ho. „Sice to není úplně patřičné, ale to náš společný podnik také ne, vidíte?“

„Ne, je to patřičné ažaž, slečno Reeová,“ odpověděl s tím svým zvláštním přízvukem, který způsoboval, že mu slova přes staženou čelist vycházela ven nějak záhadně deformovaná.

„Nu... minimálně neobvyklý ten podnik ale je.“

„To, jestli je neobvyklý, nebo ne, můžeme probrat v soukromí vašeho pokoje, když dovolíte.“ Kývl směrem k prázdné místnosti za jejími zády a ona otevřela dveře, aby mohl vstoupit.

Jakmile vešli dovnitř, snažila se na jeho tváři nebo těle najít něco specifického, co by jí pomohlo ho někam zařadit. Je to jen zprostředkovatel, nebo jí lady Franklinová poslala svoji gorilu? Pod hladkou látkou kabátu se mu rýsovala široká ramena. V jeho pohybech byla síla a zároveň napětí, i když jediné, co zatím udělal, bylo, že za nimi zavřel dveře. Virginia se v jeho přítomnosti cítila značně nejistě a doufala, že nebude mít tu čest poznat, jak by se svojí silou naložil, kdyby se rozhodl jí využít.

Brooks spustil: „Přišel jsem vás informovat o tom, co už je zařízeno, a pomoci vám zařídit i zbytek.“

„Poslala vás lady Franklinová?“

„Můj zaměstnavatel si nepřeje, aby padala jakákoli jména.“

„Ani takto v soukromí?“

„Ani takto.“ I když byl jeho přízvuk odlišný, intonací řeči jako by napodoboval formální, obchodní způsob mluvy lady Franklinové. „Od této chvíle budete, prosím, vše vyřizovat se mnou. Můj zaměstnavatel už s vámi nebude v žádném kontaktu a nebude ani veřejně známo, z jakých zdrojů bude vaše expedice financována. Jestliže se bude na expedici někdo dotazovat, můj zaměstnavatel

popře, že by s ní měl cokoli společného nebo že vás jakkoli zná – pokud se ovšem do té doby nevrátíte z expedice úspěšně zpět. Je vám to jasné?“

Když se Virginia dozvěděla, že před odjezdem už lady Franklinovou ani jednou neuvidí, pocítila osten zklamání, ale nedala to na sobě znát a jen nezúčastněně pokrčila rameny. „Pokud mi po úspěšném návratu zaplatí...“

„Modlím se, abyste se setkala s úspěchem, slečno.“

Ke komu se modlí, se ho ale nezeptala. „Tak a teď se do toho můžeme vrhnout.“

Reagoval suše: „Říkala mi, že máte ve zvyku jít rovnou na věc.“

„A tam, odkud vy pocházíte, snad ženy nejdou rovnou na věc?“

Ze sotva postřehnutelného úsměvu na jeho tváři pochopila, že mu dvojsmysl jejich slov neunikl.

S bohorovným klidem jí odvětil: „Já myslím, že řádné ženy, ať už pocházejí z jakékoli země, meze slušného chování vždy znají. Nyní se tedy do toho chcete, jak jste právě řekla, „vrhnout“, je to tak správně?“

„Ano.“

„Nuže pojďme na to.“

Oba dva ukázali na prázdná křesílka ve stejnou chvíli, a když si sedali, vzájemně se pozorovali jako dva ostražití psi.

Brooks ze skryté kapsy vytáhl mapu a rozvinul ji na stole před nimi. Špičkou prstu projel celou trasu, a jak mluvil, stovky na první pohled šílených kilometrů mu proběhly pod rukama, ještě než stačil dokončit větu. „Vlakem do Buffala, pak na kánoích do Sault Ste. Marie, pak je třeba se po zemi dopravit do místa zvaného Moose Factory a potom přeseďlat na hranatý škuner, na něm přeplout nahoru na západní stranu Hudsonova zálivu k Inuitům do místa, kterému se říká Bezútečná zátoka – tam byste měly dorazit někdy koncem června. Do oblastí, kde budete pátrat, se budete muset přemístit po svých. Je to Ostrov krále Viléma, konkrétně Victory

Point. Na ten přechod, pátrání a cestu zpátky budete mít čtyři měsíce, abyste se stihly vrátit ještě před začátkem zimy.“

„Úplná hračka,“ opáčila Virginia bryskně.

„Vskutku.“ Tiše složil mapu a zastrčil ji zpátky na své místo.

Virginia si přála, aby nechal mapu venku o něco déle, ráda by si ji prohlédla podrobněji. Všechno to bylo velmi nové. V těch několika okamžicích, které měla k dispozici, její pozornosti neunikl levý horní roh mapy, kde linie kresby přecházely z uklidňující plné čáry do nejednoznačných, rozpačitých teček a ztrácely se v neurčitém a rozpitém neznámu.

„Pro expedici bylo vybráno devět žen,“ změnil téma hovoru Brooks. „Náš zaměstnavatel byl toho názoru, že zbývající tři si budete chtít vybrat sama. Budete na to mít týden času.“

Ze všech těch nových informací se jí točila hlava. Je toho tolik, co musí vstřebat, a navíc si musí dobře předem promyslet, jakým způsobem bude klást otázky. „Tři si vyberu sama. Za týden. A těch devět – tedy beze mě osm – musím je všechny bezpodmínečně akceptovat?“

„Ano, to je jedna z věcí, která je po vás požadována,“ potvrdil Brooks svá předcházející slova s kamenným výrazem ve tváři. „Expedice bude mít celkem dvanáct členů. Ne více a ne méně.“

„Takže to je další podmínka, kterou si stanovila.“

„Ano, je to další podmínka,“ řekl a ona v jeho hlase postřehla rozmrzelost, ale zachytila ji jenom proto, že mu naslouchala se zbystrěnými smysly. Tenhle chlap se vyzná. Stoprocentní sebekontrola. Zídkavá vlastnost, kterou však ona obdivuje. Zapsala si do paměti, že je to vlastnost, kterou musí hledat u žen, které má najmout. Za sedm dní. Na místě, kde nikdy předtím nebyla, bez přátel, bez rodiny, bez kontaktů.

Ale s tím si nějak poradí. Teď se musí plně soustředit na Brookse a na to, co jí může sdělit.

Zeptala se tedy: „A jak to bude se zajištěním naší dopravy – s kánoemi a s tou lodí?“

„Všechno má svůj čas.“ Vypadal, že se ho ta otázka dotkla.

„A kdy na to bude vhodnější chvíle než právě teď?“ Zrovna na tu loď, která je poveze na sever, byla mimořádně zvědavá. Loď, které Britské královské námořnictvo na Franklinovu expedici před osmi lety vyslalo, byly tím nejlepším, co Anglie měla – byly to bombové lodě s přídělmi pobitými plechem, pevné a připravené téměř na všechno. Ale polovičaté pokusy, které pak Královské námořnictvo na Franklinovu záchranu zorganizovalo, nepřinesly žádný hmatatelný výsledek, protože se lady Franklinová rozhodla vzít celou věc do svých vlastních rukou. Najala nějakou americkou loď? Nebo kanadskou? Jakou loď se jí asi podařilo získat, když je poháněna svým zoufalstvím a finanční možnosti má téměř neomezené?

Potrásl hlavou. „Nechám vám tu desky, ve kterých najdete logistické informace. Umíte číst, nebo se pletu?“

Aniž by se jí to jakkoli dotklo, odpověděla prostě: „Ano, umím.“

„Dobře. Ale všechno pěkně po pořádku. Náš zaměstnavatel si přeje, abyste se seznámila s dalšími členkami expedice. Abyste potkala ty, které jsou tady v Bostonu. Pomůže vám to pochopit jejich silné stránky ještě předtím, než se pustíte do hledání zbývajících členů týmu.“

„A kolik už jich tu je?“

„Tři,“ zněla odpověď.

„Pak už zbývá jen jedno.“

„Ano?“

„Budete mi muset povědět, o koho se jedná.“ Při těch slovech se jí do hlasu vloudil náznak úsměvu.

„Althea Porterová. Ebba Greenová. A Caprice Collinsová.“ Do poznámek se dívat nemusel, ta jména mu splynula ze rtů úplně přirozeně.

„A jsou obeznámeny s podmínkami expedice? Byly přizvány a svoji účast už potvrdily?“

„Ano.“

„A jsou též obeznámeny s finančním obnosem, který obdrží?“

„Na téhle věci jsou zainteresovány méně než vy, slečno Reevová.“

Trochu se zastyděla, ale sevřela ruce v pěst a pokusila se svoji reakci skrýt. Ty tři ženy, které zmínil, musí být zámožné. Jenom bohatí lidé si mohou dovolit přikládat penězům malou váhu.

„Povězte mi o nich více. Už jste mi sice prozradil jejich jména, ale o *koho* jde?“

„Jste netrpělivá,“ řekl. „Doufám, že v budoucnosti prokážete trpělivosti více, když máte být připravena převzít odpovědnost za život svůj i život těch ostatních jedenácti žen.“

„A já doufám, že budete poněkud sdílnější a povíte mi co nejvíce informací, které mi umožní život těch žen ochránit.“ Dovolila, aby se její hlas zabarvil hněvem, který uvnitř pocítovala. Chtěla, aby mu bylo od začátku jasné, že se sebou jen tak manipulovat nenechá. „To je moje absolutní priorita. A druhou je, abych se postarala o to, že se z naší cesty vrátíme v pořádku a přivezeme s sebou zpět podrobné zprávy o osudu Johna Franklina nebo, pokud to bude v souladu s vůlí Boží, dokonce Johna Franklina samotného.“

Nepatrně naklonil hlavu dopředu a řekl: „Dobře, slečno.“

„A kdo to tedy je? Ty tři ženy?“

„Althea Porterová a Ebba Greenová jsou manželkami dvou Franklinových důstojníků – Jamese Portera a Daniela Greena, jeho dvou nejlepších mužů.“

„Musí strachem šílet.“

„Jsou manželkami členů Královského námořnictva,“ odpověděl jí nezúčastněně, „na takové situace byly připravovány.“

I když si byla jistá, že Brooks přípravy na cestu nijak neošidil, pochybovala o tom, že by bylo možné nějakou ženu opravdu

vytrénovat tak, aby netruchlila po milovaném muži, když je pohřešovaný, a dost možná i po smrti.

„A ty dámy mají nějakou zkušenost s podobně dobrodružným podnikem? Jsou trénované?“

„Budete se jich muset zeptat sama. Dám vám adresu jejich hotelu.“

Měla to tušit. „Dobře tedy, napíšu jim krátkou zprávu, abych si s nimi domluvila setkání. Čím dříve, tím lépe.“

Přikývl.

„A slečna Collinsová – je to slečna Collinsová, že? Ne paní?“

„Slečna.“

„Té bych asi také měla napsat?“

„Ne, to nebude nutné,“ odpověděl a podíval se na dozlatova naleštěné a v jeho rukách nepatřičně působící kapesní hodinky. „Přijme vás ve svém domě na Beacon Hill za půl hodiny.“

Její tvář mu musela prozradit, jak moc ji to překvapilo. Usmál se a v tom úsměvu nebyla ani stopa laskavosti, jen nadřazenost a samolibé potěšení plynoucí z toho, že se mu podařilo někoho vyvést z míry.

„Být vámi pospíšil bych si, slečno Reevová.“

Virginia

Vrchní soud státu Massachusetts, Boston

Říjen 1854

„**P**ředvolejte svého prvního svědka,“ prikazuje soudce Miller a Virginia proti své vůli cítí, jak v ní klíčí zvědavost. Kdo to asi bude? Kdo ji jako první zaprodá a udělá z ní padoucha? Kdo ji označí za vraha?

Vrahem, přesněji řečeno vražedkyní, ji už nazvali v novinách. V Bostonu se nemůže nikdo ocitnout před soudním tribunálem a být obžalovaný z vraždy, aniž by to vzbudilo pozornost.

Virginia nikdy předtím, než byla zatčena a ocitla se za mřížemi věznice na Charles Street, bostonské noviny nečetla. Ostatně toho vůbec moc nenačetla.

V den, kdy byla oficiálně obviněna a kdy už nebylo pochyb, že stane před soudem, ji zavřeli na samotku, kde přichází do styku pouze se dvěma strážci. Jeden se jmenuje Benson a druhý Keeler. Oba jí nahlas předčítají z novin a vzhledem k tomu, že každý čte jiné, je účinek úplně odlišný. Benson jí čte jako posilu *Beacon*, zatímco když z úst Keelera poslouchá, co praví *Clarion*, cítí se jako spráskaný pes.

Tak či onak, v každém případě je ráda, že má společnost. Dozvídá se, že o ní *Clarion* mluví jako o „Fúrii severu“ a o „samozvané královně Arktidy“ – něco takového nikdy na veřejnosti ani v soukromí nevyslovila – a s téměř stejným soustředěním poslouchá, jak ji *Beacon* vynáší do nebes jako „ušlechtilou americkou valkýru“ a „arktickou bohyni“. Alespoň, že se stále ještě ozývají hlasy. Alespoň, že povědomí o ní ještě nezapadlo.